

14 . Brusturi | Comuna: Creaca | Județ: Sălaj | Punct: Castrul roman auxiliar (la Ruine) | Anul: 2023

Anul: 2023

Cod RAN: 140716.01

Perioade: Antichitate

Epoci: Epoca romană

Tipuri sit: structură de cult/religioasă

Autori: Radu Zăgreanu, Mihai Trif, Ciprian Ciobanu, Maria Cristina Marton, Markus Zimmermann, Felix Marcu, George Cupcea, Dan Deac

Instituții: Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud, Universitatea București, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, Universităt Bayreuth, Germany, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău

Nr. autorizatie: 96

Data autorizatiei: 2023-04-27

Raport de cercetare arheologică de la Brusturi, com. Creaca, jud. Sălaj [tetrapylon – principia], Punct: Castrul roman auxiliar (la Ruine)

Rezumat

În timpul campaniei din 2023, suprafața denumită S3A-B/2021 a fost redeschisă, în jumătatea estică a zonei cercetate, între S1/2018 și S2/2020. Rezultatele au confirmat cele două baze estice ale substructurii tetrapylonului și lărgirea intrării în principia, dar au contribuit și la stratigrafia generală a zonei.

Raport

Lista contextelor: Cx. 100 – strat de cărămidă pisată, localizat înspre profilul de Est. Se află în partea superioară a Cx 58. Cx. 102 – strat de dărâmtură, alcătuit din pietre de râu, de construcție, material tegular, inclusiv provenind de la instalații de hipocaust. Apare aproximativ pe toată suprafața, însă aglomerarea este vizibilă în S2, între Cx. 69 și Cx. 50, pilonii dinspre principia. În N-E, dărâmtura este în principal alcătuită din cărămidă. Cx. 103 – strat de amenajare, format din gresie calcaroasă sfărâmată. Conform rezultatelor săpăturilor din 1996 – 1997, acest strat se află pe întreaga suprafață a castrului, sigilând fazele timpurii (datate sub domniile lui Traian și Hadrian), deoarece sub acest nivel au fost descoperite monede emise de cel de-al doilea. Pe Cx. 103 este așezat Cx. 100 și Cx. 58. Cx. 104 – strat de pământ negru – cenușiu, compact, cu multă arsură, fragmente de cărămidă, fragmente ceramice, pigment din tencuială de culoare alb. Este identificat în partea inferioară a Cx. 58 și cel mai probabil este așezat pe Cx. 103. Se întinde pe circa 2 m², la sud de pilonul de N-E (Cx. 55). Cx. 105 – Șanț surprins inițial în profilul de Est al S3A-B, orientat E–V, la S de pilonul Cx. 50 și la N de intrarea în principia. Lățimea lui este de 50 cm, iar lungimea de aproximativ 4 m. Ca umplutură, se poate observa în profil că aceasta a fost alcătuită din nisip cu pietriș, de culoare roșiatică-gălbuie. Cx. 106 – strat de pământ negru foarte compact. Cx. 107 – strat de amenajare, cu consistență asemănătoare cu Cx. 58, dar în acesta au fost identificate exclusiv cărămizi. Se identifică pe circa 2 m² (deocamdată), sub Cx. 58, și este localizat între porticul Estic al principiei și pilonul Cx. 50. În stadiul actual el nu este delimitat în totalitate. Cx. 108 – strat de amenajare surprins sub Cx. 58, localizat la intrarea în principia, între zidul porticului vestic și pintelul median al intrării (la S de Cx. 107). Din punctul de vedere al consistenței, acesta este mai nisipos. Cx. 109 – dărâmtură formată din pietre de râu și mortar, localizată în intrarea în principia și lângă profilul de S. Cx. 110 – strat de arsură, de formă neregulată, posibil groapă. Nu a fost cercetat în totalitate, se localizează în partea vestică a intrării în principia. Cx. 111 – două gropi, posibil provenite de la icul de închidere a celor două porți ale clădirii comandamentului. Se delimitează în Cx. 76. **Observații și concluzii generale:** În urma rezultatelor noi din cadrul campaniei de anul acesta, Cx. 89 s-a dovedit a face parte din dărâmtura Cx. 102. Se poate observa faptul că atât Cx. 89,

cât și Cx. 104 sunt, cel mai probabil, succesiv așezate pe Cx. 103. În acest stadiu al observațiilor, pare mai probabil că Cx. 72, baza de nord-vest, să fie ulterioară contextelor Cx. 73 și Cx. 74, care ar fi putut să definească încăperea unei clădiri din faza anterioară, dar acest detaliu rămâne de lămurit. În stadiul actual al cercetărilor, putem spune că am identificat cel puțin 3 (trei) faze de construcție. - nivelul reprezentat de Cx. 103 și cele inferioare acestuia, corespund amenajărilor ulterioare fazelor de lemn. - o primă fază de piatră este definită de Cx. 73 și Cx. 74 și o intrare anterioară în principia, pe care nu am identificat-o deocamdată. - după dezafectarea acestei faze, se procedează la o reamenajare substanțială, observată în multitudinea de umpluturi / nivelări, în marea lor majoritate moloz rezultat în urma dezafectării primei faze de piatră. Aceste niveluri conțin artefacte care se datează până la Commodus, ultimul context care aparține fazei fiind Cx. 58 = Cx. 71. - în ultima fază identificată, probabil se retrasează întreg plan al intrării în principia. Intrarea este extinsă pe o lățime de 7 m, amenajată cu două arce și cu implantarea celor 4 stâlpi ai tetrapylon-ului. În această fază, acoperișul porticului se delimitează de un eventual acoperiș al tetrapylon-ului, care la rândul său a fost surprins până la mijlocul distanței dintre pilonii denumiți Cx. 69 și Cx. 50. Ștampilele tegulare au fost identificate în ambele dărâmături ale acoperișurilor, aparținând COH VI TRAC și COH II BRIT. În cazul dărâmăturii pilonului, ștampilele cu COH II BRIT, poartă epitetul SEVERIANA, ceea ce indică faptul că o amenajare a acoperișului există de la Severus Alexander.

Informații suplimentare online

[Raportul 7070 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
